

JAARVERSLAG

Amsterdam

Foto: © ArtAtPicture, Jaap Binsma

COMMISSIE VAN TOEZICHT ARRESTANTENZORG

2025

CTA

Amsterdam, 27 februari 2026

Commissie van Toezicht Arrestantenzorg Amsterdam
Postbus 2287
1000 CG Amsterdam
088-1691544
commissietoezichtarrestantenzorg.amsterdam@politie.nl
www.toezichtarrestantenzorg.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Samenstelling, taken en werkwijze van de commissie	3
2.1	Wettelijke basis en samenstelling	3
2.2	Taken van de commissie	4
2.3	Uitgevoerde werkzaamheden	5
2.3.1	Inspecties en aantal ingeslotenen	5
2.3.2	Vergaderingen	6
2.4	Incidenten	7
2.5	Adviezen klachtencommissie	7
3	Bevindingen	8
3.1	Insluiting/binnenkomst arrestant	8
3.1.1	Cellencomplexen	8
3.1.2	Ophoudkamers	9
3.1.3	Gerechtsgebouwen	9
3.2	Verblijf/huisvesting	10
3.2.1	Cellencomplexen	10
3.2.2	Ophoudkamers	11
3.2.3	Gerechtsgebouwen	11
3.3	Verblijf/verzorging en bejegening	12
3.3.1	Cellencomplexen	12
3.3.2	Ophoudkamers	13
3.3.3	Gerechtsgebouwen	13
3.4	Veiligheid, calamiteiten en BHV	14
3.4.1	Cellencomplexen	14
3.4.2	Ophoudkamers	15
3.4.3	Gerechtsgebouwen	16
3.5	Specifieke aandacht voor kwetsbare groepen	16
3.6	Ontruimingsoefeningen	17
3.7	Bijzondere aandachtspunten – landelijk	19
3.8	Bijzondere aandachtspunten – Amsterdam	19
3.8.1	Permanente cameraobservatie	19
3.8.2	Aanhoudingen bij grootschalige evenementen	19
3.8.3	Verplaatsing van grote groepen demonstranten	20
3.8.4	PI-geïndiceerden in het CZO	21
3.8.5	Ingeslotenen die bijstand advocaat weigeren	21
3.8.6	Ophoudduur in gerechtsgebouwen	21
3.9	Ontvangst, rondleiding en verkregen informatie	23
4	Conclusies en aanbevelingen	24
4.1	Conclusies en aanbevelingen cellencomplexen	24
4.2	Conclusies en aanbevelingen basisteams, AVIM en Posthuis Arena	26
4.3	Conclusies en aanbevelingen gerechtsgebouwen	27
	BIJLAGE: Overzicht inspectiebezoeken 2025	28

1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de Commissie van Toezicht Arrestantenzorg van de politie-eenheid Amsterdam (hierna: de commissie) over 2025. De commissie brengt jaarlijks door middel van een verslag, rapport uit aan de korpschef over haar werkzaamheden en bevindingen over het voorgaande jaar. De korpschef zendt het jaarverslag, alsmede een verslag over de wijze waarop zij gevolg heeft gegeven aan de aanbevelingen die voortvloeien uit dit jaarverslag, aan de minister van Justitie en Veiligheid. De commissie brengt dit jaarverslag ook onder de aandacht van de burgemeester van Amsterdam, de politiechef van de politie-eenheid Amsterdam, en de rechtbank en het gerechtshof van Amsterdam. Dit jaarverslag is openbaar en wordt gepubliceerd op de website van de Commissie van Toezicht Arrestantenzorg.

In dit jaarverslag wordt in het tweede hoofdstuk meer uitleg gegeven over de commissie. In het derde hoofdstuk komen de bevindingen van de commissie aan bod. Het vierde hoofdstuk bevat conclusies en aanbevelingen en dient tevens als samenvatting.

2 Samenstelling, taken en werkwijze van de commissie

2.1 Wettelijke basis en samenstelling

In het Besluit beheer politie (verder: het Besluit) is de grondslag voor het toezicht op de arrestantenzorg vastgelegd. In art. 50 lid 1 van het Besluit is bepaald dat elke regionale eenheid van de nationale politie een commissie heeft, bestaande uit onafhankelijke leden, die toezicht houdt op de zorg voor ingesloten. Arrestantenzorg betreft, zo volgt uit art. 1 van het Besluit, zorg "voor de huisvesting, veiligheid, verzorging, bejegening en het vervoer van ingesloten". Uit art. 50 lid 5 van het Besluit volgt dat bij ministeriële regeling regels worden gesteld "over de bevoegdheden, de samenstelling, de werkwijze van, de afstemming tussen en de jaarlijkse rapportage door de commissies alsmede over de benoeming, de herbenoeming, de schorsing en het ontslag en de vergoeding van de leden". Hieraan is gevolg gegeven met inwerkingtreding van de Regeling toezicht arrestantenzorg politie (hierna: Rtap). Art. 2 en 3 van de Rtap waarborgen dat de commissie uit onafhankelijke leden bestaat die afkomstig zijn uit verschillende maatschappelijke geledingen. Uit deze artikelen volgt voorts dat de leden door de minister van Justitie en Veiligheid worden benoemd voor de duur van ten hoogste vier jaren. Zij kunnen eenmaal worden herbenoemd voor ten hoogste vier jaren. De leden worden benoemd op basis van een open sollicitatieprocedure en op voordracht van de regioburgemeester en de hoofdofficier van justitie. De commissie bestaat uit ten minste vijf leden en wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris.

De commissie bestond in 2025 uit de volgende leden:

- Mw. L.M. Johnson, voormalig secretaris ISS/EUR, universitair docent (lid sinds 01-09-2021). Mw. Johnson is aangesteld als voorzitter per 01-09-2024.
- Dhr. S. Agterhuis, jurist mensenrechten en gender adviseur, Ministerie van Defensie (lid sinds 01-01-2022). Dhr. Agterhuis is aangesteld als plaatsvervangend voorzitter per 01-09-2024.
- Dhr. T. Simon, sociaalpsychiatrisch verpleegkundige, Mentrum (lid sinds 01-03-2023).
- Dhr. J.O. de Bont, wetenschappelijk medewerker (sectie strafrecht), Hoge Raad (lid sinds 01-12-2023).
- Dhr. J.A. Leferink, huisarts, Huisartsen Rustenburg, en kaderhuisarts beleid en beheer, meerdere werkgevers (lid sinds 01-09-2024).
- Mw. A.A. ter Wiel, projectmanager en trainer, als zelfstandige werkzaam (lid sinds 01-10-2024).

Het secretariaat van de commissie huist op het hoofdbureau van politie te Amsterdam. De ambtelijk secretaris van de commissie is mw. R.M. Molenaar.

2.2 Taken van de commissie

De commissie houdt toezicht op de zorg voor ingeslotenen, waarmee de politie belast is. Zowel de vereisten waaraan arrestantenzorg moet voldoen als de wijze waarop hier toezicht op wordt gehouden is vastgelegd in internationale verdragen en nationale wet- en regelgeving.

In iedere politie-eenheid zijn er politiecellencomplexen, waar personen zowel overdag als 's nachts kunnen worden ingesloten. In de cellencomplexen zijn alle daarvoor noodzakelijke voorzieningen aanwezig: de cellen zijn voorzien van een bed en een toilet, er zijn douches, er is een luchtplaats en er zijn spreekkamers ten behoeve van een advocaat, reclasseringsmedewerker of arts. Er zijn 24 uur per dag arrestantenverzorgers (ofwel: politiemedewerkers) aanwezig. Daarnaast zijn er op andere politielocaties, namelijk de gebouwen van de basisteams, ophoudkamers waar personen enkele uren kunnen worden vastgehouden. Ook in de rechtbank en het gerechtshof zijn er ophoudkamers waar personen enkele uren kunnen worden vastgehouden. Het begeleiden en bewaken van verdachten bij de rechtbank en het gerechtshof, behoort in alle arrondissementen behalve in Amsterdam tot de taak van de politie. In Amsterdam worden deze taken uitgevoerd door de dienst Beveiliging, Bewaking & Vervoer. Overeen is gekomen dat door de commissie op zowel de insluiting bij het hof als de rechtbank toezicht wordt gehouden.

Om de genoemde taken zo goed mogelijk te kunnen vervullen, dienen de commissieleden zich regelmatig door eigen waarneming op de hoogte te stellen van de toestand van de arrestantenzorg. Zij brengen onaangekondigd bezoeken aan de cellencomplexen en ophoudkamers, waartoe zij te allen tijde toegang hebben. Voorts ontvangen zij van de politiechef en alle ambtenaren van politie alle door hen gewenste inlichtingen. Zo hebben zij het recht om alle op de arrestantenzorg betrekking hebbende gegevens, waaronder de persoonsgegevens van de ingeslotenen, in te zien. De commissieleden hebben een geheimhoudingsplicht. De commissie brengt na de bezoeken zo spoedig mogelijk verslag uit aan de politie, de rechtbank en het gerechtshof en doet aanbevelingen over noodzakelijke verbeteringen.

De commissieleden toetsen in het kader van hun inspecties aan het Landelijk Reglement Arrestantenzorg Politie (verder: het Reglement). In het Reglement zijn regels gesteld die moeten worden nageleefd om te voldoen aan de voornoemde verdragsrechtelijke en nationaalrechtelijke verplichtingen inzake de zorg voor ingeslotenen.

2.3 Uitgevoerde werkzaamheden

2.3.1 Inspecties en aantal ingeslotenen

In 2025 heeft de commissie in totaal 55 inspecties uitgevoerd op 21 locaties. In de bijlage is een overzicht opgenomen van het aantal inspecties per locatie, het aantal aangetroffen ingeslotenen en het aantal ingeslotenen met wie de commissie heeft gesproken. De commissie heeft in 2025, vanwege veiligheidsredenen, geen inspectie verricht bij de extra beveiligde rechtbank de Bunker (hierna: de Bunker). De Bunker is een Hoog Beveiligde Zittingslocatie en daarom wordt in en rondom deze locatie eenzelfde regime gehanteerd als bij de Extra Beveiligde Inrichtingen. Op 11 maart 2025 heeft Erwin Flipse, bestuurslid van de rechtbank Amsterdam, bevestigd dat de leden van de commissie geen toegang wordt verleend tot de Bunker als daar gedetineerden verblijven. Omdat de commissie zonder toegang tot ingeslotenen haar werk niet voldoende kan uitvoeren, moet de commissie noodgedwongen concluderen voorlopig geen toezicht te kunnen uitoefenen op deze locatie.

De commissie heeft de inspecties op wisselende dagen en tijdstippen uitgevoerd. Als er tijdens een inspectie personen waren ingesloten, ging de commissie met een aantal van hen in gesprek. Doorgaans zijn in de ophoudkamers van de politielocaties weinig tot geen ingeslotenen aanwezig. Na afloop van de inspectie bespreekt de commissie zo mogelijk de bevindingen met de aanwezige operationeel coördinator. Vervolgens leggen de leden hun bevindingen (en eventuele gespreksverslagen) vast in een inspectieverslag, van welke het format jaarlijks landelijk wordt vastgesteld. Elk inspectieverslag wordt tijdens de maandelijkse commissievergaderingen besproken. Daarna worden de geconstateerde aandachtspunten en aanbevelingen met betrekking tot de cellencomplexen teruggekoppeld aan de desbetreffende teamchefs arrestantentaken en de aandachtspunten en aanbevelingen omtrent de gerechtsgebouwen aan de daarvoor verantwoordelijke leidinggevenden. Bovendien vraagt de commissie de teamchefs om een schriftelijke reactie op de in de inspectieverslagen weergegeven aandachtspunten en aanbevelingen om zo een beter beeld te krijgen van de wijze waarop wordt omgegaan met deze punten. De commissie stelt hierbij een reactietermijn van 4 weken. In totaal zijn 39 reacties van teamchefs binnengekomen op de inspectieverslagen. De commissie stelt het op prijs dat zij op de door de commissie gestuurde terugkoppelingen hebben gereageerd en hoopt dat het aantal reacties in de volgende jaren toeneemt.

Cellencomplexen

De politie-eenheid Amsterdam beschikt over twee operationele cellencomplexen, namelijk het Cellencomplex Hoofdbureau (hierna: CHB) en het Cellencomplex Zuidoost (hierna: CZO). Het cellencomplex Noordwest (hierna: CNW) is per 29 november 2024 gesloten. Het is niet bekend wanneer dit cellencomplex weer opengaat. In 2025 zijn in de twee operationele cellencomplexen in totaal 14.963

personen ingesloten geweest. Dit betrof 13.255 meerderjarige ingeslotenen en 1.626 minderjarige ingeslotenen. Bij 82 ingeslotenen is niet geregistreerd of zij meerderjarig of minderjarig waren.¹ Bij de cellencomplexen heeft de commissie 26 inspecties uitgevoerd en 77 ingeslotenen gesproken.

Ophoudkamers politielocaties

De politie heeft ophoudkamers bij locaties van de basisteams, bij de locatie van de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (vanaf hier: AVIM) en bij de politiepost Arena (vanaf hier: Posthuis Arena). In 2025 zijn in de ophoudkamers van de politielocaties in totaal 5.490 personen ingesloten geweest². Dit betrof 5.127 meerderjarige ingeslotenen en 313 minderjarige ingeslotenen. Bij 50 ingeslotenen is niet geregistreerd of zij meerderjarig of minderjarig waren.¹ De commissie heeft basisteams Zuidoost-Gaasperdam en basisteam Amstelland-Oost niet bezocht vanwege berichten dat deze locaties gesloten waren. De enige politielocaties waar ten tijde van inspecties ingeslotenen verbleven waren Posthuis Arena en basisteam Boven-IJ. Tijdens de inspecties waren in de andere ophoudkamers van de basisteams geen ingeslotenen aanwezig. Bij de politielocaties met ophoudkamers heeft de commissie 22 inspecties uitgevoerd en 8 ingeslotenen gesproken.

Ophoudkamers rechtbank, de Bunker en gerechtshof

In 2025 zijn in de ophoudkamers van de rechtbank 9892 personen³ ingesloten geweest. Bij de ophoudkamers van de rechtbank heeft de commissie 5 inspecties uitgevoerd en 18 ingeslotenen gesproken. In 2025 zijn in de ophoudkamers van het gerechtshof 960 personen³ ingesloten geweest. Bij de ophoudkamers van het gerechtshof heeft de commissie 2 inspecties uitgevoerd en 3 ingeslotenen gesproken. In de extra beveiligde rechtbank de Bunker zijn in 2025 in totaal 53 personen³ ingesloten geweest. De commissie heeft hier, zoals hierboven uitgelegd, geen inspecties mogen uitvoeren.

2.3.2 Vergaderingen

In 2025 kwam de commissie 11 keer fysiek bijeen om algemene zaken en bevindingen van inspecties te bespreken. Tijdens de vergaderingen van 9 april 2025 en 12 november 2025 waren de teamchefs arrestantentaken aanwezig. Het contact tussen de commissie en de teamchefs is goed. De teamchefs toonden, ook in 2025, een open en proactieve houding richting de commissie. Tijdens het overleg op 9 april 2025 werd onder andere gesproken over het informeren van de commissie bij demonstraties en grootschalige evenementen met meer dan 15 aanhoudingen, de opleidingen van arrestantenverzorgers en de stand van zaken omtrent de -18 pilot. Tijdens het overleg op 12 november 2025 werd onder andere gesproken over de uitreiking van huisregels, de inhoud van de terugkoppelingen die verzonden worden aan de teamchefs, het uitreiken van passende lectuur en de samenwerking van de arrestantenverzorgers met het SPOR. Ook heeft de commissie tijdens de vergadering van 12 maart 2025 een gesprek gehad met strafrechtadvocaat Wieteke Drummen. Tijdens dit overleg

¹ Informatie aangeleverd door de Teamchefs Arrestantentaken.

² Als arrestanten na een (kort) verblijf in een ophoudkamer op een politielocatie werden overgebracht naar een cellencomplex zijn deze arrestantes meegeteld als ingeslotenen bij de cellencomplexen.

³ Informatie aangeleverd door de Adviseur Kwaliteit Team BB&V van de rechtbank Amsterdam; de cijfers uitgesplitst naar meerderjarig en minderjarig waren op het moment van publicatie van dit jaarverslag nog niet beschikbaar.

werd gesproken over ingesloten en die juridische bijstand weigeren, klachten van ingesloten en de juiste bejegening van ingesloten door arrestantenverzoekers. Daarnaast heeft de commissie op 11 juni 2025 een gesprek gevoerd met de Specialist Bedrijfshulpverlening van de politie-eenheid Amsterdam. Tijdens dit gesprek heeft de commissie o.a. gesproken over het actualiseren van de BHV-plannen, ontruimingsoefeningen met echte ingesloten en wat gedaan wordt met de aanbevelingen genoemd in de terugkoppelingen van de inspectieverslagen. Ook heeft de commissie op 17 juni 2025 een gesprek gehad met de rechtbank. Tijdens dit gesprek is onder andere gesproken over de conclusies en aanbevelingen uit het jaarverslag van 2024, het tonen van de huisregels op de schermen in de cellen, het gebruik van wegwerpdakens voor de ingesloten tegen de kou, het gebruik van cameraobservatie in de cellen en de inzet van hulpmiddelen. Tot slot zijn op 10 september 2025 de conclusies en aanbevelingen van het jaarverslag van 2024 besproken met de eenheidsleiding van de politie Amsterdam.

2.4 Incidenten

Als binnen de arrestantenzorg een poging tot zelfdoding of ernstige verwonding heeft plaatsgevonden, wordt de commissie hiervan op de hoogte gesteld en ontvangt de commissie de bijbehorende meldingsformulieren poging tot zelfdoding of ernstige verwonding. In 2025 heeft de commissie drie van deze formulieren ontvangen, waarvan twee incidenten op het CHB plaatsvonden en een op het CZO. De commissie heeft in 2025 geen meldingen van incidenten ontvangen van het gerechtshof en de rechtbank of voor wat betreft incidenten op locaties van de basisteams. De commissie heeft – gebaseerd op informatie verkregen tijdens de inspecties – het vermoeden dat zich op jaarbasis meer/andere ernstige incidenten voordoen waarbij het ook zinvol kan zijn om deze onder ogen te krijgen. In 2026 zal de commissie zich daarom verdiepen in welke verschillende soorten incidenten voorkomen, hoe deze worden geregistreerd, en wat hierin de toegevoegde waarde van de commissie kan zijn. Daarnaast is de commissie van mening dat het ontwerp van het meldingsformulier een verbeteringslag kan gebruiken en de commissie heeft verbetervoorstellen aangedragen. Het valt de commissie namelijk op dat in het formulier niet wordt verwezen naar het BVH, dat het advies over observatie onvolledig is, dat onduidelijk is of een medicus aanwezig is geweest en dat niet staat vermeld of de poging zelfdoding of ernstige verwonding voorkomen had kunnen worden en op welke manier.

2.5 Adviezen klachtencommissie

Elke eenheid van de politie heeft een onafhankelijke klachtencommissie die de politiechef adviseert over binnenkomen klachten. De Klachtencommissie van de politie-eenheid Amsterdam heeft aangegeven dat zij in 2025 geen advies heeft uitgebracht over klachten die relevant zijn voor de commissie.

3 Bevindingen

3.1 Insluiting/binnenkomst arrestant

Bij het beoordelen van het onderdeel 'Insluiting/binnenkomst arrestant' kijkt de commissie naar de gegevens in het registratiesysteem (BVH: basisvoorziening handhaving), naar het fouilleren (innemen van spullen en deugdelijk opbergen) en naar het informeren van de ingesloten over de gang van zaken op een locatie.

	Cellencomplexen Aantal controles: 26	Ophoudkamers Aantal controles: 29
OK	67%	32%
NIET OK	16%	3%
Nvt	0%	38%
geen controle	17%	28%

	Cellencomplexen				Ophoudkamers											
	OK	NIET OK	Nvt	GC	OK	NIET OK	Nvt	GC								
a. Informatie over ingeslotene	21	81%	2	8%	0	0%	3	12%	8	28%	0	0%	14	48%	7	24%
b. Fouilleren	54	69%	5	6%	0	0%	19	24%	16	18%	5	6%	42	48%	24	28%
c. Informatie ten behoeve van ingeslotene	30	58%	18	35%	0	0%	4	8%	31	53%	0	0%	10	17%	17	29%

3.1.1 Cellencomplexen

CZO

Bij het CZO voldeed in 2025 het onderdeel 'Insluiting/binnenkomst arrestant' op twee punten niet aan de gestelde eisen:

- Huisregels: De huisregels kunnen in verschillende talen worden geraadpleegd via de mediazuil die op elke cel staat. Dit systeem werkt goed. De huisregels voor minderjarigen staan echter niet op de mediazuilen, ondanks dat dit een aantal maal door de commissie is aanbevolen. Daarnaast blijkt dat ingesloten die slecht kunnen lezen of een licht verstandelijke beperking hebben niet in staat zijn om de inhoud van de geschreven huisregels te begrijpen.
- Waardezakken: De commissie heeft een aantal keer moeten constateren dat een waardezak niet ter ondertekening was aangeboden aan een ingeslotene.

CHB

Bij het CHB voldeed in 2025 het onderdeel 'Insluiting/binnenkomst arrestant' op twee punten niet aan de gestelde eisen.

- Het CHB beschikt niet over mediazuilen (zoals het CZO) waarop de huisregels te allen tijde kunnen worden ingezien en zeer regelmatig is geconstateerd dat ingesloten niet op de hoogte waren van de huisregels. Deze waren dan niet op papier uitgereikt en ook niet mondeling bekend gemaakt.
- Registratie in BVH schoot enkele malen tekort, bijvoorbeeld omdat niet was vastgelegd waarom een minderjarige arrestant niet thuis mocht slapen, dat

niet was gelogd dat een ingeslotene claustrofobisch was of waarom geen -18 gesprek gevoerd was met een minderjarige. Wellicht dat de pilot digitalisering de mogelijkheid biedt hier een verbetering in te maken. In 2025 heeft de commissie begrepen dat er plannen zijn om het registratieproces te verbeteren door een arrestantenverzorger direct bij een observatie of fysieke handeling – in plaats van achteraf – de betreffende informatie in het registratiesysteem te laten zetten. De commissie is benieuwd naar de resultaten van de pilot en hoopt hier in 2026 meer over te horen.

3.1.2 Ophoudkamers

Basisteam

Bij de basisteam voldoet het onderdeel 'Insluiting/binnenkomst arrestant' bij nagenoeg alle locaties volledig aan de gestelde eisen. De ophoudkamers worden weinig gebruikt; enkele keren per week en dan kortdurend. Huisregels zijn soms aanwezig, vaak op het raam van een ophoudkamer en ook worden deze mondeling toegelicht. Gezien het over het algemeen zeer kortdurend verblijf van ingeslotenen is de standaard aanwezigheid van huisregels op deze locaties minder relevant dan bij de cellencomplexen.

AVIM

Bij AVIM voldoet het onderdeel 'Insluiting/binnenkomst arrestant' volledig aan de gestelde eisen.

Posthuis Arena

Bij Posthuis Arena bleek ten tijde van het enige inspectiebezoek de waardezaak niet te zijn getekend door de ingeslotene.

3.1.3 Gerechtsgebouwen

Rechtbank

Bij de rechtbank voldoet het onderdeel 'Insluiting/binnenkomst arrestant' aan de gestelde eisen. Bij de rechtbank worden de huisregels niet op papier uitgereikt, maar op de muur geplakt in een ruimte waar de ingeslotenen doorheen worden geleid. De commissie vindt dit afdoende zolang de rechtbank ingeslotenen bij aankomst wijst op deze mogelijkheid om de huisregels in te zien en hen hier voldoende tijd voor geeft.

Gerechtshof

Bij het gerechtshof voldoet het onderdeel 'Insluiting/binnenkomst arrestant' aan de gestelde eisen. De huisregels worden, evenals bij de rechtbank, niet op papier uitgereikt, maar op de muur geplakt in een ruimte waar de ingeslotenen doorheen worden geleid. De commissie vindt dat afdoende zolang het gerechtshof ingeslotenen bij aankomst wijst op deze mogelijkheid om de huisregels in te zien en hen hier voldoende tijd voor geeft.

3.2 Verblijf/huisvesting

Bij het beoordelen van het onderdeel 'Verblijf/huisvesting' kijkt de commissie naar de staat en veiligheid van de cellen/ophoudkamers, de gangen en de natte ruimtes.

	Cellencomplexen Aantal controles: 26	Ophoudkamers Aantal controles: 29
OK	80%	90%
NIET OK	4%	3%
Nvt	0%	0%
geen controle	16%	7%

	Cellencomplexen				Ophoudkamers											
	OK	NIET OK	Nvt	GC	OK	NIET OK	Nvt	GC								
a. Cellen/ophoudkamers	166	91%	10	5%	0	0%	6	3%	159	91%	5	3%	0	0%	10	6%
b. Gangen	50	96%	1	2%	0	0%	1	2%	58	100%	0	0%	0	0%	0	0%
c. Douches/toilet	55	53%	3	3%	0	0%	46	44%	95	82%	5	4%	0	0%	16	14%

3.2.1 Cellencomplexen

CZO

Bij het CZO voldoet het onderdeel 'Verblijf/huisvesting' over het algemeen aan de gestelde eisen. De commissie is positief over de mediazuilen die in de cellen zijn aangebracht tijdens de verbouwing van het CZO. Via de mediazuilen kan bijvoorbeeld televisie worden gekeken en muziek worden geluisterd. Het verblijf in de cel wordt hierdoor aangenamer. Een verbeterpunt:

- Een hardnekkig probleem is de ventilatie in het gebouw. De commissie heeft meerdere malen vastgesteld dat het niet fris rook en/of benauwd was in de bezochte cellen.

CHB

Bij het CHB voldoet het onderdeel 'Verblijf/huisvesting' met een enkele uitzondering aan de gestelde eisen. Het cellencomplex is een verouderd gebouw met minder moderne voorzieningen dan de andere cellencomplexen. De verbeterpunten zijn:

- Veel ingeslotenen hebben te weinig tijdsbesef: De klokjes in de cellen zijn slecht zichtbaar zijn en geven meestal een onjuiste tijd aan.
- De hygiëne op cel: Hoewel de commissie er begrip voor heeft dat de ingeslotene zelf zijn of haar cel op orde dient te houden, leidt dit soms tot schrijnende situaties, bijvoorbeeld als iemand (geestelijk of lichamelijk) niet in staat is diens troep op te ruimen. De commissie heeft waargenomen dat het stonk op een van de celgangen, in een cel lagen verpakkingen van eten van meerdere dagen en ook was de luchtkwaliteit een aantal keer niet optimaal. Daarnaast werden in een cel bloed op de matras en verschillende soorten vochtvlekken op de muur gezien. Tijdens een inspectie in de zomer bleek dat 5 cellen buiten werking waren gesteld vanwege een te hoge temperatuur.

3.2.2 Ophoudkamers

Basisteams

Bij de basisteams voldoet het onderdeel 'Verblijf/huisvesting' veelal aan de gestelde eisen. Bij veel bureaus zijn niet alle cellen in gebruik en dient vaak een van de cellen als opslagruimte. Er zijn meerdere ophoudkamers zonder intercom maar door glazen deuren is er goed zicht vanuit de algemene ruimte. Over het algemeen zijn de bezochte ophoudkamers en toiletten schoon.

AVIM

Bij AVIM voldoet het onderdeel 'Verblijf/huisvesting' over het algemeen redelijk aan de gestelde eisen. De fysieke staat van het gebouw is overwegend acceptabel, maar kent beperkingen door de ouderdom. Lange tijd ontbrak een zichtbare klok in of vanuit de ophoudkamers. Positief is dat na herhaaldelijke constatering van de commissie hieromtrent in november een klok is geplaatst. De volgende verbeterpunten gelden:

- De rookruimte wordt niet structureel schoongemaakt en de verantwoordelijkheid hiervoor lijkt niet te zijn belegd.
- De kwaliteit van de ventilatie laat te wensen over, vooral ten tijde van aanwezigheid van ingeslotenen met slechte persoonlijke hygiëne.

Posthuis Arena

Bij Posthuis Arena zijn geen intercoms in de twee ophoudkamers aanwezig. De ophoudkamers hebben wel volop ramen en bevinden zich midden in de algemene ruimte.

3.2.3 Gerechtsgebouwen

Rechtbank

Bij de rechtbank voldoet het onderdeel 'Verblijf/huisvesting' voor het grootste gedeelte aan de gestelde eisen. De commissie constateerde dat de cellen zeer goed worden opgeruimd en schoongemaakt, en dat oogdouches netjes worden gecontroleerd. Het volgende verbeterpunt geldt:

- De temperatuur in de cellen is regelmatig te laag. Meerdere ingeslotenen vertelden de commissie dat de cel te koud was en/of de betonnen bank te hard. Hoewel de commissie geluiden hoorde over het verstrekken van (brandveilige) dekens en matrassen is daar in 2025 nog geen resultaat van gezien.

Gerechtshof

Bij het gerechtshof voldoet het onderdeel 'Verblijf/huisvesting' voor een groot gedeelte aan de gestelde eisen.

- De voorgaande twee jaar constateerde de commissie echter al dat cellen zijn beklad en dat cellen soms vies zijn. In 2025 was dit wederom het geval. Bij de twee uitgevoerde inspecties bleek eenzelfde cel niet te zijn schoongemaakt. In minstens vier andere cellen staan obscene teksten op de muur.
- Daarnaast vonden meerdere ingeslotenen dat de cel te koud was. Hoewel de commissie geluiden hoorde over het plaatsen van matrassen in de cellen is daar in 2025 het resultaat nog niet van gezien.

3.3 Verblijf/verzorging en bejegening

Bij het beoordelen van het onderdeel 'Verblijf/verzorging en bejegening' kijkt de commissie naar het eten dat wordt verstrekt, de ontspanning (luchten, lezen en roken) die wordt geboden, hygiëne (keuken en beddengoed), medische verzorging (inschakelen arts, medicijnafhandeling, verbanddozen, checklist) en de algemene bejegening van de ingeslotenen door het personeel.

	Cellencomplexen Aantal controles: 26	Ophoudkamers Aantal controles: 29
OK	64%	37%
NIET OK	4%	2%
Nvt	1%	28%
geen controle	32%	33%

	Cellencomplexen								Ophoudkamers							
	OK		NIET OK		Nvt		GC		OK		NIET OK		Nvt		GC	
a. Voeding	62	79%	1	1%	0	0%	15	19%	25	43%	3	5%	14	24%	16	28%
b. Luchten/ontspanning	69	66%	8	8%	0	0%	27	26%	0	-	0	-	0	-	0	-
c. Hygiëne	52	50%	4	4%	0	0%	48	46%	0	-	0	-	0	-	0	-
d. Medische verzorging	91	58%	2	1%	5	3%	58	37%	46	32%	2	1%	51	35%	46	32%
e. Bejegening	24	92%	2	8%	0	0%	0	0%	15	52%	0	0%	0	0%	14	48%

3.3.1 Cellencomplexen

CZO

Bij het CZO voldoet het onderdeel 'Verblijf/verzorging en bejegening' over het algemeen aan de gestelde eisen. De commissie sprak met 42 van de 316 ingeslotenen aanwezig in het CZO tijdens 14 inspecties. Zij waren in de meeste gevallen positief over de wijze waarop zij werden bejegend. De commissie wenst de volgende verbeterpunten te noemen:

- Het kwam een paar keer voor dat een weigering om te douchen gelijk werd gesteld aan een weigering om tanden te poetsen.
- De twee dagelijkse luchtmomenten vallen regelmatig erg vroeg op de dag, waardoor het gebeurt dat ingeslotenen vanaf 14.15 uur de rest van de dag op cel moeten verblijven en personen die na dit tijdstip worden ingesloten geen luchtmoment genieten.

CHB

Bij het CHB voldoet het onderdeel 'Verblijf/verzorging en bejegening' over het algemeen aan de gestelde eisen. De commissie heeft een goede indruk over de wijze waarop ingeslotenen door de arrestantenverzorgers worden behandeld en bejegend. De commissie sprak met 35 van de 265 ingeslotenen aanwezig in het CHB tijdens 12 inspecties. Een tweetal verbeterpunten zijn:

- Het schoonhouden van de luchtplaats.
- Het wijzen van de ingeslotenen op het juiste gebruik van de matrashoes, kussensloop en wegwerpdeken.

3.3.2 Ophoudkamers

Basisteams

Bij de basisteams voldoet het onderdeel 'Verblijf/verzorging en bejegening' over het algemeen volledig aan de gestelde eisen. Verblijf in de ophoudkamers bij de basisteams is vrijwel altijd kortdurend. Bij te verwachten langere insluiting worden ingeslotenen naar een cellencomplex gebracht. Hierdoor is er meestal geen eten aanwezig. De commissie sprak tijdens 15 inspecties bij de 15 basisteams de enige twee aanwezige ingeslotenen.

AVIM

Bij AVIM voldoet het onderdeel 'Verblijf/verzorging en bejegening' nagenoeg volledig aan de gestelde eisen. De commissie sprak met 5 van de 9 ingeslotenen aanwezig bij AVIM tijdens 6 inspecties. De commissie is consistent positief over de wijze waarop ingeslotenen worden behandeld. Dit beeld wordt bevestigd door de gesproken ingeslotenen, die zich overwegend correct, rustig en respectvol behandeld voelden. De verbanddoos bevatte een tijdje materialen die over datum waren, maar is op aangeven van de commissie vervangen.

- Het is de commissie opgevallen dat regelmatig ingeslotenen langere tijd bij AVIM verblijven (bijvoorbeeld door vertraging van transport). Helaas is er dan geen afleiding in de vorm van bijvoorbeeld lectuur en/of televisie.

Politiepost Arena

Bij de Politiepost Arena voldoet het onderdeel 'Verblijf/Verzorging en bejegening' over het algemeen volledig aan de gestelde eisen. De commissie sprak met één ingeslotene tijdens een inspectie. Vanwege de korte insluitingstijd, is geen eten of lectuur aanwezig.

3.3.3 Gerechtsgebouwen

Rechtbank

Bij de rechtbank voldoet het onderdeel 'Verblijf/verzorging en bejegening' voor het grootste gedeelte aan de gestelde eisen.

De commissie sprak 18 van de 134 ingeslotenen aanwezig in het cellencomplex van de rechtbank tijdens 5 inspecties. De 18 ingeslotenen gaven allemaal aan dat zij zich goed behandeld en bejegend voelden en spraken zelfs uitermate positief over de bejegening door het aanwezige personeel. Een drietal verbeterpunten geldt:

- De overdracht vanuit penitentiaire inrichtingen verloopt niet soepel. Dit geldt ten eerste voor de medische overdracht en is vergelijkbaar met de gang van zaken in 2024. De verstoorde overdracht vraagt extra werk vanuit de rechtbank ten aanzien van het contact met de locaties waar de ingeslotenen vandaan komen.
- Meerdere ingeslotenen gaven aan niet gegeten te hebben omdat ze vanuit de penitentiaire inrichting een maaltijd hadden gemist en ook geen eten hadden meegekregen.
- Het tijdsbesef van de ingeslotenen bij de rechtbank is beperkt. Met het installeren van schermen is het verblijf voor ingesloten aangenamer geworden, maar de commissie heeft in 2025 geen tijdsaanduiding gezien op de schermen.

Gerechtshof

Bij het gerechtshof voldoet het onderdeel 'Verblijf/verzorging en bejegening' aan de gestelde eisen voor zover de commissie dat heeft kunnen beoordelen door drie ingeslotenen gesproken te hebben tijdens de twee uitgevoerde inspecties in 2025.

3.4 Veiligheid, calamiteiten en BHV

Bij het beoordelen van het onderdeel 'Veiligheid, calamiteiten en BHV' kijkt de commissie naar BHV-plannen, ontruimingsoefeningen, blusmiddelen, vluchtroutes, cameraobservatie, het afleggen van vuurwapens en het toepassen van hulpmiddelen jegens ingeslotenen. De onderwerpen ontruimingsoefeningen en cameraobservatie worden verderop in dit verslag nog separaat behandeld.

	Cellencomplexen Aantal controles: 26	Ophoudkamers Aantal controles: 29
OK	50%	55%
NIET OK	1%	14%
Nvt	17%	11%
geen controle	32%	20%

	Cellencomplexen				Ophoudkamers											
	OK	NIET OK	Nvt	GC	OK	NIET OK	Nvt	GC								
a. BHV-plan	30	38%	5	6%	0	0%	43	55%	36	41%	26	30%	0	0%	25	29%
b. Bedrijfs hulpverlening	26	50%	0	0%	0	0%	26	50%	34	59%	2	3%	0	0%	22	38%
c. Blusmiddelen	31	60%	0	0%	0	0%	21	40%	48	83%	0	0%	0	0%	10	17%
d. Ontsluiting cellen/ophoudkamers, routes	67	86%	0	0%	0	0%	11	14%	79	91%	2	2%	0	0%	6	7%
e. Toepassen bijzondere observatie/camera-observatie	32	41%	0	0%	32	41%	14	18%	7	8%	29	33%	40	46%	11	13%
f. Afleggen vuurwapen en stroomstootwapen	40	77%	0	0%	0	0%	12	23%	34	59%	1	2%	8	14%	15	26%
g. Toepassen hulpmiddelen jegens ingeslotenen	6	8%	0	0%	47	60%	25	32%	0	-	0	-	0	-	0	-

3.4.1 Cellencomplexen

CZO

Bij het CZO voldoet het onderdeel 'Veiligheid/calamiteiten en BHV' redelijk aan de gestelde eisen. De volgende verbeterpunten gelden:

- Hoewel ontruimingsoefeningen plaatsvinden (zie informatie verderop in dit jaarverslag), bleef het de commissie opvallen dat het personeel over het algemeen niet op de hoogte was van de verbeterpunten die voortkwamen uit deze oefeningen.
- Er is een BHV-plan uit 2013 beschikbaar met daarin nieuwere kaarten. In de kast waar dit plan zich bevindt, liggen ook nog oudere plannen.

CHB

Bij het CHB voldoet het onderdeel 'Veiligheid/calamiteiten en BHV' grotendeels aan de gestelde eisen. Echter:

- Het BHV-plan is niet up-to-date.

3.4.2 Ophoudkamers

Basisteams

Bij de basisteams voldoet het onderdeel 'Veiligheid/calamiteiten en BHV' op twee punten niet aan de gestelde eisen.

- In 2025, en eerder in de tweede helft van 2024, is het de commissie opgevallen dat er bij de meeste basisteams sprake was van permanente cameraobservatie in ophoudkamers zonder een bevel daartoe van de hulpofficier van justitie (HOvJ) en zonder dat sprake is van een zodanige dreiging van gevaar voor het leven of de veiligheid van de betrokkene (lees: degene die is ingesloten) dat doorlopende controle ter afwending van dit gevaar noodzakelijk is. Dit is onder meer in strijd met art. 31 van de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en andere opsporingsambtenaren. Dit geldt voor alle basisteams en wordt verder toegelicht verderop in dit jaarverslag.
- Er is veel aandacht voor het updaten van BHV-plannen- en ontruimingsoefening bij alle basisteams. Het is de commissie opgevallen dat tijdens de inspectiebezoeken aanwezig personeel vaak niet op de hoogte is van deze oefeningen en/of de evaluaties daarvan. De commissie hoopt dat door toekomstige uitgevoerde oefeningen gebreken en/of aandachtspunten aan het licht komen, zoals bijvoorbeeld het ontbreken van bewegwijzering/vluchtroutes bij Centrum Burgwallen.

AVIM

Bij AVIM voldoet het onderdeel 'Veiligheid/calamiteiten en BHV' niet volledig aan de gestelde eisen:

- Het BHV-plan is voor de commissie moeilijk te beoordelen op actualiteitsstatus. Er is een ontruimingsplan uit 2012 dat niet lijkt te zijn geactualiseerd. Wel hangt er een actuele ontruimingskaart in de algemene ruimte.
- Medewerkers zijn onvoldoende op de hoogte van (recente) ontruimingsoefeningen en de bijbehorende leerpunten. Verslagen van oefeningen kunnen niet worden getoond.
- Het is vastgesteld dat sprake is van permanent cameratoezicht op de ophoudkamers, zonder toestemming van de HOvJ en/of aantoonbare noodzaak op basis van acuut gevaar.

Posthuis Arena

Bij Posthuis Arena voldoet het onderdeel 'Veiligheid/calamiteiten en BHV' niet volledig aan de gestelde eisen:

- Het BHV-plan ontbreekt.
- Tijdens de inspectie was geen BHV'er aanwezig.

Daarbij merkt de commissie op dat de locatie dusdanig klein is dat ontruiming relatief makkelijk is en dat in verband met de bezetting bij de Arena binnen zeer korte tijd een BHV'er ter plaatse kan zijn.

3.4.3 Gerechtsgebouwen

Rechtbank

Bij de rechtbank voldoet het onderdeel 'Veiligheid/calamiteiten en BHV' aan de gestelde eisen. Op 31 januari 2025 vernam de commissie tijdens een inspectie dat permanente cameraobservatie in de rechtbank werd bevolen door de teamleider in plaats van door de HOvJ. De commissie heeft in de betreffende terugkoppeling bij de rechtbank aangegeven dat dit in strijd is met de ambtsinstructie. Naar aanleiding van een gesprek met de chef van dienst tijdens een inspectie op 26 mei 2025 heeft de commissie op 11 juni 2025 een advies gedeeld over het opstellen van een vernieuwd protocol. De rechtbank heeft daartoe een dergelijk document opgesteld. De commissie heeft ook geadviseerd om in dit protocol de beslissing om hulpmiddelen toe te passen jegens ingeslotenen op te nemen.

Gerechtshof

Bij het gerechtshof voldoet het onderdeel 'Veiligheid/calamiteiten en BHV' aan de gestelde eisen.

3.5 Specifieke aandacht voor kwetsbare groepen

De commissie heeft in 2025, evenals gedurende voorgaande jaren, specifieke aandacht besteed aan de behandeling van minderjarigen en ingeslotenen met een verslaving of een psychische aandoening. Tijdens de inspecties is ten aanzien van minderjarige ingeslotenen op het volgende gelet: een zo kort mogelijke insluitingsduur, het scheiden van minderjarigen en meerderjarigen, contact met de ouders of wettelijk vertegenwoordigers, bijstand door advocaat, aanbieden van jeugdlectuur en studiemateriaal, een aangewezen verzorger en het voeren van -18 gesprekken. Bij ingeslotenen met een verslaving is gelet op het zo spoedig mogelijk verlenen van medische zorg en extra controles. Ten aanzien van ingeslotenen met psychische aandoeningen is gelet op het inschakelen van de psychiatrische crisisdienst en het beperken van de insluitingsduur.

In het algemeen wordt voldaan aan de gestelde eisen. De commissie heeft geconstateerd dat minderjarigen, ingeslotenen met een verslaving en/of psychische aandoeningen over het algemeen extra aandacht krijgen en goed worden verzorgd.

De volgende verbeterpunten gelden specifiek voor de zorg voor minderjarigen:

- In zowel het CZO als het CHB heeft de commissie moeten constateren dat de speciale -18 gesprekken niet altijd tijdig werden gevoerd. Dit betekent dat een minderjarige bijvoorbeeld al heeft overnacht in de cel zonder dat hij/zij weet wat te verwachten. Huisregels speciaal voor minderjarigen zijn – hoewel beschikbaar – niet zichtbaar op de mediazuilen in het CZO en zelden uitgereikt in het CHB. Het niet voeren van -18 gesprekken kan ook leiden tot het niet bekend zijn van cruciale informatie over de minderjarige ingeslotene.

- De beslissing om minderjarigen heen te zenden om de nacht door te brengen op diens woon- of verblijfplaats kan in bepaalde gevallen eerder genomen worden zodat de periode van insluiting zo kort mogelijk is.
- Andere kindvriendelijke maatregelen zoals het uitreiken van passende lectuur werden regelmatig niet getroffen. In lijn met de aanbevelingen in het jaarverslag van 2024 adviseert de commissie extra stappen te zetten met betrekking tot het ter beschikking stellen van studiemateriaal zodat schoolgaande minderjarigen door het verblijf op cel geen grote studieachterstanden oplopen.

In 2023 en 2024 is binnen een project extra aandacht geschonken aan het verbeteren van het verblijf van minderjarigen op het cellencomplex. Ook bestaat er een leidraad behandeling minderjarige ingeslotenen in het cellencomplex. De commissie was in de veronderstelling dat een pilot minderjarigen is gedraaid op het CZO, maar de commissie heeft hiervan de resultaten (nog) niet mogen ontvangen.

De commissie is over het algemeen tevreden over de bejegening van verslaafden, en ingeslotenen met een psychische aandoening en/of onbegrepen gedrag.

3.6 Ontruimingsoefeningen

Het is vermeldenswaardig dat de meeste locaties oefeningen op het gebied van ontruiming en BHV hebben gehouden. De commissie is in 2025 aanwezig geweest bij een viertal oefeningen, namelijk bij de rechtbank, het CZO, het CHB en het basisteam Oost-Watergraafsmeer.

De algemene indruk van de commissie is dat de oefeningen serieus worden genomen. Wel blijkt lastig om de leerpunten die voortkomen uit de oefeningen actief te delen met personeel dat (om rooster technische redenen) niet bij de oefening aanwezig is. Ernaar gevraagd, zijn arrestantenverzorgers vaak niet op de hoogte van deze informatie. Dit is zonde, omdat de oefeningen veel praktische informatie opleveren die van pas kan komen bij een echte ontruiming.

Voorts verdient opmerking dat op geen van de locaties geoefend wordt met 'echte' ingeslotenen. In plaats daarvan wordt geoefend met figuranten. Dit is ogenschijnlijk in strijd met art. 3.3 van het landelijk Reglement Arrestantenzorg Politie dat voorschrijft dat jaarlijks bij ten minste één oefening het gehele pand wordt ontruimd. De commissie heeft er begrip voor dat het ontruimen van het gehele pand (inclusief ingeslotenen) tot logistieke problemen kan leiden, maar meent dat dit niet in de weg zou moeten staan om eens in de zoveel tijd de ingeslotenen te betrekken bij een ontruimingsoefening. Eventueel zouden ingeslotenen die zich in volledige beperkingen bevinden of ingeslotenen die in de isoleercel zitten, kunnen worden uitgesloten van deelname aan de oefening om onveilige situaties te voorkomen. De commissie weet dat in andere politieregio's dit vereiste wel wordt nageleefd. Als ervoor wordt geopteerd niet met echte ingeslotenen te oefenen, zou op zijn minst moeten worden geoefend met figuranten die zich op realistische wijze gedragen. Het leereffect van een oefening wordt versterkt door figuranten te laten voorwenden de taal niet te spreken, onbegrepen gedrag te vertonen of iemand te spelen die de cel niet uit wil.

Onderstaande tabel biedt overzicht van de oefeningen gehouden in 2025. Verschillende locaties organiseren ook regelmatig zogenoemde table-top oefeningen. Dat zijn theoretische simulaties van noodsituaties waarbij scenario's worden nagespeeld op een tafel met behulp van een plattegrond en bijvoorbeeld kleine poppetjes. De table-top oefeningen zijn niet opgenomen in het overzicht.

Oefeningen op locatie	Ontruiming	BHV
CELLENCOMPLEXEN		
CZO	6 mei	16 okt
CHB	13 okt	22 dec
CNW (gesloten)		
DISTRICT CENTRUM-NOORD		
Centrum-Burgwallen	23 jan	Nee
Centrum-Amstel	9 okt	31 mrt
Centrum-Jordaan	2 dec	Nee
Boven-IJ	30 okt	19 nov
DISTRICT OOST		
Oost-Zeeburg	Nee	Nee
Oost-Watergraafsmeer	12 nov	12 nov
Amstelland-Oost (gesloten)		
Zuidoost-Bijlmermeer	25 nov	Nee
Zuidoost-Gaasperdam (gesloten)		
DISTRICT ZUID		
Zuid-De Pijp	11 nov	Nee
Zuid-Buitenveldert	20 nov	6 mei
Amstelveen	Nee	Nee
Aalsmeer-Uithoorn	4 dec	Nee
DISTRICT WEST		
Haarlemmerweg	12 sept	23 okt
West-Overtoomsesluis	8 dec	Nee
Nieuw West-Zuid	22 okt	14 mei
Nieuw West-Noord	Nee	20 okt
GERECHTSGEBOUWEN EN OVERIG		
Rechtbank	16 juni	Nee
Gerechthof	27 jun	Nee
De Bunker (geen toegang)		
AVIM	10 jun	28 okt
Posthuis Arena	Nee	Nee

Vervolgens blijkt dat de volgende basisteams niet voldoen aan de gestelde eisen:

- District Centrum-Noord: Bij basisteams Centrum-Burgwallen en Centrum-Jordaan is in 2025 eenmalig een ontruimingsoefening gehouden.
- District Oost: Basisteam Oost-Zeeburg hield in 2025 geen enkele oefening. Bij Zuidoost-Bijlmermeer vond één oefening plaats (ontruiming).
- District Zuid: Bij basisteams Zuid-De Pijp en Aalsmeer-Uithoorn werd ook één oefening gehouden. Bij basisteam Amstelveen geen enkele.
- District West: Bij basisteam West-Overtoomsesluis werd één ontruimingsoefening gedaan en bij basisteam Nieuw West-Noord werd alleen één BHV-oefening uitgevoerd.

Het Reglement schrijft voor dat alle locaties minimaal twee oefeningen organiseren.

3.7 Bijzondere aandachtspunten – landelijk

Jaarlijks stelt het overleg van voorzitters van de Commissies van Toezicht Arrestantenzorg thema's vast waaraan de leden van de regionale commissies tijdens hun inspecties bijzondere aandacht zullen schenken. Voor 2025 betrof dit de thema's gelijke behandeling en gevolgen krapte in personele bezetting. De commissie heeft in 2025 geen oordeel gevormd over gelijke behandeling richting ingeslotenen of bij personeel onderling, omdat de inhoud en bijbehorende criteria van het thema niet eenduidig zijn. Een eventueel oordeel zou waarschijnlijk onvolledig en mogelijk onjuist zijn en de commissie vindt dat niet passen bij de adequate uitoefening van haar taken.

Wel heeft de commissie tijdens de inspecties gevraagd naar de gevolgen van de krapte in personele bezetting. Hoewel een aantal keer door het personeel is genoemd dat ze aan de onderkant van hun gewenste capaciteit moesten werken, zijn er geen noemenswaardige knelpunten geconstateerd.

3.8 Bijzondere aandachtspunten – Amsterdam

De commissie heeft haar aandacht tijdens inspecties in het bijzonder gericht op een drietal andere thema's: permanente cameraobservatie, aanhoudingen bij grootschalige evenementen, en zorg voor minderjarigen. Daarnaast wenst de commissie een en ander op te merken over verplaatsing van grote groepen arrestanten, ingeslotenen met een PI-indicatie, ingeslotenen die bijstand van een advocaat weigeren en over de ophoudduur bij gerechtsgebouwen.

3.8.1 Permanente cameraobservatie

De commissie heeft geconstateerd dat in vrijwel alle politiebureaus sprake is van permanente cameraobservatie in ophoudruimten, zonder een bevel daartoe van de HOvJ en zonder dat sprake is van een zodanige dreiging van gevaar voor het leven of de veiligheid van de betrokkene (lees: degene die is ingesloten) dat doorlopende controle ter afwending van dit gevaar noodzakelijk is. Dit is in strijd met art. 4.11.2 van het Landelijk Reglement Arrestantenzorg Politie voor politiecellen en ophoudruimtes en art. 31 van de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke Marechaussee en andere opsporingsambtenaren. De commissie heeft dit meerdere malen te kennen gegeven aan het Hoofd Arrestantentaken die heeft toegezegd hierop actie te ondernemen. Bij de laatste inspectie in 2025 van een politiebureau met ophoudruimten (in november) heeft de commissie geen verandering gezien. De commissie ziet graag dat het beleid inzake permanente cameraobservatie in ophoudruimten in overeenstemming wordt gebracht met de wet.

3.8.2 Aanhoudingen bij grootschalige evenementen

In de politie-eenheid Amsterdam vindt elk jaar een groot aantal demonstraties plaats. In het overgrote deel van de gevallen zijn de demonstraties vreedzaam. Dit neemt niet weg dat politioneel ingrijpen soms nodig is. De commissie heeft zich in 2025 ten doel gesteld speciale aandacht te besteden aan insluitingen die plaatsvinden in het kader van demonstraties of grootschalige evenementen.

De commissie is zich ervan bewust dat dergelijk optreden groot beslag legt op de capaciteit van de cellencomplexen in Amsterdam. De politie moet in zulke gevallen dus opereren onder moeilijke omstandigheden en juist daarom acht de commissie het zinvol om extra alert te zijn dat de insluiting van arrestanten

conform de geldende regelgeving plaatsvindt. Om dit te bewerkstelligen heeft de commissie met de teamchef arrestantentaken afgesproken dat als bij demonstraties of grootschalig evenementen meer dan 15 arrestaties worden verricht de commissie hiervan op de hoogte wordt gesteld, zodat zij, indien gewenst, een inspectie kan uitvoeren. Dit heeft de commissie in 2025 viermaal gedaan. Deze inspecties vonden plaats bij het CZO, omdat dit de aangewezen locatie is voor insluitingen in verband met grootschalige evenementen dan wel demonstraties.

De commissie heeft geconstateerd dat over het algemeen goed wordt omgegaan met personen die worden ingesloten in het kader van grootschalige evenementen of demonstraties. Wel heeft de commissie de indruk dat de werkdruk die de insluiting van grote groepen ingeslotenen meebrengt soms tot onvolkomenheden leidt. De punten die aandacht verdienen bij toekomstige insluiting van grote groepen arrestanten zijn:

- Zo heeft de commissie een aantal maal geconstateerd dat waardezakken niet ter ondertekening waren aangeboden aan de arrestant en is het ook voorgekomen dat een ingeslotene niet naar zijn medische toestand was gevraagd.
- Daarnaast is een punt van aandacht het transport van arrestanten en in het bijzonder het gebruik van vrijheidsbeperkende middelen (boeien) gedurende dit transport.

De aard van het insluiten van grote groepen arrestanten brengt mee dat de arrestanten soms uren moeten wachten in de bus waarmee ze van de plek van arrestatie naar het cellencomplex zijn gebracht. Dit komt voornamelijk doordat maar zo'n twee arrestanten tegelijkertijd kunnen worden ingesloten en dit per tweetal nogal wat tijd in beslag neemt (elke arrestant moet worden voorgeleid aan de HOvJ, moet worden gefouilleerd, diens waardevolle spullen moeten worden ingenomen en geregistreerd, hem/haar moet naar diens medische toestand worden gevraagd en vervolgens moet hij of zij worden ingesloten). Het is van groot belang dat gedurende deze periode goed wordt omgegaan met de arrestanten die in de bus moeten wachten. De commissie heeft geconstateerd dat dit in 2025 niet altijd goed is gegaan. Met name het gebruik van tiwraps is een punt van aandacht. Zodra de arrestant bij het cellencomplex wacht op insluiting is het de verantwoordelijkheid van de arrestantenverzorgers om (de voortzetting van) het gebruik van vrijheidsbeperkende maatregelen, zoals boeien of tiwraps, te beëindigen als niet langer gevaar is voor ontvluchting, of de veiligheid van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, van de ambtenaar of van derden (zie art. 22 Ambtsinstructie).

3.8.3 Verplaatsing van grote groepen demonstranten

Daarnaast is er de kwestie van verplaatsing van grote groepen demonstranten naar een locatie buiten de stad. Naar aanleiding van berichten van geweld tegen arrestanten die waren opgepakt bij de pro-Palestina demonstratie op vrijdag 13 november 2024 heeft de commissie zich verdiept in deze praktijk. Uit gesprekken met de teamchef arrestantentaken en eigen onderzoek naar openbare bronnen is naar voren gekomen dat bij demonstraties het aantal aanhoudingen de capaciteit van de cellencomplexen regelmatig wordt overschreden. In zo'n geval wordt slechts een deel van de arrestanten ingesloten in een cellencomplex en wordt de rest naar een vooraf aangewezen plaats buiten

de stad vervoerd en vervolgens vrijgelaten. Zij worden noch verhoord, noch wordt hun identiteit vastgesteld. Vervolgning vindt dus ook niet plaats. De commissie heeft het standpunt ingenomen dat een dergelijke praktijk geen basis vindt in het Wetboek van Strafvordering, nu aanhouding enkel mag plaatsvinden met als doel de voorgeleiding aan de (H)OvJ ter verhoor van de verdachte. Aanhouding met als doel het verplaatsen van groepen personen is onrechtmatig. Zolang deze praktijk bestaat, is de commissie voornemens om toezicht te houden op de wijze waarop de verplaatsing wordt uitgevoerd. De commissie heeft een gedetailleerd memo opgesteld over deze kwestie en deze gedeeld met de teamchef arrestantentaken voor verdere verspreiding en om te kijken hoe dit kan worden vormgegeven.

3.8.4 PI-geïndiceerden in het CZO

Nederland kampt met een cellentekort in penitentiaire inrichtingen en huizen van bewaring. Dit tekort zal volgens het Wetenschappelijk Onderzoek en Datacentrum de komende jaren hoogstwaarschijnlijk nog nijpender worden. Een van de maatregelen om dit tekort te lijf te gaan, houdt in dat zogenaamde PI-geïndiceerden (personen van wie bij staandhouding blijkt dat ze nog een aan hen opgelegde korte vrijheidsstraf moeten ondergaan) maximaal tien dagen van deze straf uitzitten in een politiecellencomplex in plaats van in een penitentiaire inrichting (PI) of huis van bewaring. Hoewel de commissie begrip heeft voor deze maatregel wijst zij erop dat een politiecellencomplex hiervoor niet geschikt is. In tegenstelling tot een penitentiaire inrichting of huis van bewaring is er geen dagbesteding, noch zijn er mogelijkheden om te sporten of aan andere activiteiten deel te nemen. Daarom adviseert de commissie om de insluitingsduur van de zogenaamde PI-geïndiceerden in een cellencomplex zo kort mogelijk te houden en, waar mogelijk, hen extra gelegenheid te bieden om te luchten dan wel de duur van luchtmomenten te verlengen.

3.8.5 Ingeslotenen die bijstand advocaat weigeren

Een aangehouden verdachte heeft in de regel recht op consultatie- en verhoorsbijstand door een advocaat. Van dit recht kan hij of zij afstand doen, maar dit moet vrijwillig en op ondubbelzinnige wijze gebeuren. De commissie heeft vernomen dat het soms voorkomt dat een advocaat via een piketmelding wordt opgeroepen om een ingeslotene bij te staan, maar dat nog voordat de advocaat arriveert, de ingeslotene aan de politie te kennen geeft dat hij of zij geen bijstand wenst. In zo'n geval wordt de advocaat niet altijd toegang verschaft tot de verdachte. Dit is onwenselijk omdat een advocaat zelf zou moeten vaststellen of de cliënt vrijwillig en op ondubbelzinnige wijze afstand heeft gedaan van diens recht op consultatie- en verhoorsbijstand. Het komt, volgens een advocaat die de commissie hierover sprak, voor dat een verdachte na een gesprek met diens raadsman alsnog beslist dat hij of zij van de voornoemde rechten gebruik wilt maken. De commissie adviseert dat de politie faciliteert dat een advocaat (het liefst fysiek) toegang krijgt tot de weigerende verdachte zodat door de advocaat kan worden geverifieerd of de verdachte begrijpt waar hij of zij afstand van doet.

3.8.6 Ophoudduur in gerechtsgebouwen

De commissie vindt het belangrijk dat ingeslotenen zo kort mogelijk verblijven in een cel (feitelijk: ophoudkamer) bij de rechtbank of het gerechtshof gezien het gebrek aan minimale faciliteiten. Het is bijvoorbeeld niet mogelijk om te luchten

of te roken. Dit, in combinatie met het gebrek aan informatie over de aanvang van een zitting of het tijdstip van een volgende stap (vaak: terugkeer naar de PI), wordt door ingeslotenen als zwaar ervaren⁴. Het standpunt van de commissie sluit aan bij de bevindingen uit het onderzoeksrapport van de Nationale ombudsman 'Onaanvaardbaar oponthoud'. Hoewel dit rapport in 2017 werd gepubliceerd, lijkt van verbetering geen sprake te zijn voor wat betreft het verminderen van de ophoudduur. De maximale verblijfsduur in ophoudkamers van gerechtsgebouwen is niet wettelijk vastgelegd. Zowel het Landelijk Centrum Commissies van Toezicht op de Arrestantenzorg (LC CTA) als de Nationale ombudsman gaan uit van een maximaal aanvaardbare duur van zes uur exclusief de tijd dat de ingeslotene op zitting is of bijvoorbeeld spreekt met diens advocaat.

Uit de cijfers die de commissie kreeg aangeleverd van de Rechtbank Amsterdam en het Gerechtshof Amsterdam blijkt dat in 2025 respectievelijk 22% en 7% van de ingeslotenen langer dan zes uur zat opgesloten, wachtend op een zitting of transport. Hoewel de tv-schermen in de rechtbank afleiding bieden en het personeel doorgaans vriendelijk en behulpzaam is, brengt een behandeling van een strafzaak veel stress met zich mee. De commissie acht een overschrijding van de zes uur ophoudduur zeer onwenselijk. Dit trof 2200 van de 9892 mensen bij de rechtbank in 2025. De overschrijding bij het gerechtshof is, gezien het totale gebrek aan afleiding (geen luchten of roken, maar ook geen scherm), evengoed kwalijk. Dit betrof 69 van 960 ingeslotenen, waarbij 11 personen zelfs langer dan 8 uur in een cel (zonder voorzieningen) zaten. Voor de rechtbank zijn geen gegevens bekend over hoeveel langer dan zes uur de 2200 personen gedurende een dag moesten wachten op hun zitting en transport.

⁴ Onaanvaardbaar oponthoud, Een onderzoek uit eigen beweging naar de duur en wijze van opvang van gedetineerden in ophoudkamers van het cellencomplex in een gerechtsgebouw, 18 december 2017, Rapportnummer: 2017/140.

3.9 Ontvangst, rondleiding en verkregen informatie

Bij het onderdeel 'Ontvangst, rondleiding en verkregen informatie' kijkt de commissie naar de wijze van ontvangst, de wijze van rondleiden en in hoeverre openlijk inzicht wordt gegeven in de dagelijkse praktijk op locatie.

	Cellencomplexen Aantal controles: 26	Ophoudkamers Aantal controles: 29
OK	100%	99%
NIET OK	0%	1%
Nvt	0%	0%
geen controle	0%	0%

	Cellencomplexen								Ophoudkamers							
	OK	NIET OK	Nvt	GC	OK	NIET OK	Nvt	GC	OK	NIET OK	Nvt	GC				
1. Wijze van ontvangst	26	100%	0	0%	0	0%	0	0%	28	97%	1	3%	0	0%	0	0%
2. Wijze van rondleiden	26	100%	0	0%	0	0%	0	0%	29	100%	0	0%	0	0%	0	0%
3. Verkregen informatie	26	100%	0	0%	0	0%	0	0%	29	100%	0	0%	0	0%	0	0%

Bij alle locaties voldoet dit onderdeel aan de gestelde eisen. De commissie werd steeds op een vriendelijke en deskundige wijze ontvangen en rondgeleid, en van alle benodigde informatie voorzien. Er was één uitzondering.

De commissie werd bij de rechtbank een vijftal keer vriendelijk ontvangen, op een prettige en deskundige wijze rondgeleid en van informatie voorzien. Echter, de commissie had de rechtbank zes keer willen bezoeken. Op 27 maart 2025 is de commissie de toegang geweigerd tot de rechtbank waarbij door de receptie drukte in het gebouw als excuus werd opgegeven. Hierover heeft de voorzitter van de commissie op 2 april 2025 een brief gestuurd aan de rechtbank. Op 7 april 2025 ontving de commissie een reactie dat niemand binnen de BB&V vrijgemaakt kon worden om het inspectiebezoek te begeleiden. Dit is in strijd met het 'Reglement Arrestantenzorg – Cellencomplex gerechtshof en rechtbank Amsterdam – Team BB&V' (april 2017) waarin staat dat de commissie in beginsel te allen tijde toegang tot de cellencomplexen van het gerechtshof en van de rechtbank heeft.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies en aanbevelingen cellencomplexen

De commissie is van oordeel dat binnen de cellencomplexen de zorg voor ingeslotenen op professionele wijze wordt uitgevoerd en dat zij correct worden bejegend. De commissie is positief over het houden van ontruimings- en BHV-oefeningen. Ook is de commissie positief over de aanbevelingen uit het vorig jaarverslag (2024) die de cellencomplexen hebben opgevolgd: de verbanddozen zijn op orde, de mediazuilen werken goed, er wordt vaker lectuur aangeboden en de schoonmaak is verbeterd. Hieronder volgt op basis van de observaties in 2025 een aantal aanbevelingen voor het CZO en het CHB in willekeurige volgorde.

1. Maak de huisregels kenbaar

De commissie heeft tijdens de inspecties bij de cellencomplexen geconstateerd dat de ingeslotenen vaak niet bekend waren met de huisregels. Voor het CHB benadrukt de commissie het belang van het kenbaar maken van de huisregels in de vorm van een schriftelijk document in de juiste taal óf mondeling als de ingeslotene niet in staat is de huisregels goed te lezen. Bij het CZO kan de ingeslotene worden gewezen op de huisregels die op de aanwezige mediazuilen staan. De commissie adviseert ervoor te zorgen dat de huisregels mondeling worden toegelicht als het vermoeden bestaat dat de ingeslotene niet in staat is deze zelfstandig te begrijpen. Het bekendmaken van de huisregels stelt de ingeslotene in staat om diens rechten tijdens de detentie te effectueren en is van belang om een humane detentie te bewerkstelligen. Dit zorgpunt is al in vorige jaarverslagen gesignaleerd.

2. Zorg voor tijdsaanduiding

Net als vorige jaren heeft de commissie geconstateerd dat de klokken in het CHB vaak niet de juiste tijd weergeven en te hoog en op een onduidelijke plaats zijn opgehangen. Tijdsbesef is voor ingeslotenen van belang om zich goed te kunnen oriënteren. Het diffuse indirecte licht in de cellen is daarvoor onvoldoende. Evenals in voorgaande jaren beveelt de commissie aan zorg te dragen voor een juiste en duidelijke tijdsaanduiding in de cel.

3. Besteed voldoende aandacht aan hygiëne en ventilatie

De commissie heeft tijdens de inspecties bij de cellencomplexen geregeld geconstateerd dat de luchtplaatsen vol lagen met sigarettenpeuken en dat het niet fris rook in de cellen. Dit laatste lijkt het gevolg te zijn van het ventilatiesysteem dat niet geheel naar behoren functioneert. Ook zou kunnen meespelen dat soms verpakkingsresten en restanten van de door de ingeslotenen genuttigde maaltijden meerdere dagen op cel blijven liggen. De commissie benadrukt het belang van een hygiënische en schone omgeving voor de gezondheid en het welbevinden van ingeslotenen en vraagt hier aandacht voor.

4. Geef uitleg over het gebruik van beddengoed

De commissie zag dat regelmatig ingeslotenen niet op de hoogte waren hoe de wegwerp hoeslakens, kussenslopen en dekens te gebruiken. Dit zou door een korte mondelinge uitleg of opname van de uitleg in de huisregels ondervangen kunnen worden en komt ten goede aan een betere hygiëne voor de ingeslotenen.

5. Lever waar mogelijk maatwerk

De commissie heeft gemerkt dat soms strikt wordt vastgehouden aan interne regels met betrekking tot luchten, douchen en maaltijdverstrekking waardoor ingeslotenen niet de mogelijkheid krijgen gelucht te worden, hun tanden te poetsen of eten te krijgen. In die gevallen en indien de bezettingsgraad het toelaat, zou een maatwerkoplossing meer recht doen aan het principe van een correcte bejegening van de ingeslotenen.

6. Maak gebruik van leerpunten uit evaluaties van oefeningen

Het is positief dat beide cellencomplexen geregeld ontruimings- en BHV-oefeningen organiseren. Daaraan gerelateerd, moeten de BHV-plannen worden bijgewerkt (inclusief vernietigen van oude versies) en resultaten van evaluaties gedeeld met al het personeel. Alleen op die manier worden eventuele fouten niet nogmaals gemaakt. Daarnaast moet volgens het Reglement elk jaar een ontruiming worden geoefend inclusief ingeslotenen; tot op heden is dat bij het CZO en het CHB niet gebeurd.

7. Verbeter de BVH-verslaglegging en registreer waardevolle zaken juist

Het is de commissie in 2025 opgevallen dat verslaglegging in BVH niet altijd volledig en correct is. Niet in alle gevallen waren de waardezakken op een juiste manier verwerkt, zo is het bijvoorbeeld voorgekomen dat een ingeslotene niet had getekend (terwijl deze daar wel toe in staat was). Het verdient aanbeveling om aandacht te blijven besteden aan adequate registratie en het op een juiste manier innemen van waardevolle spullen.

8. Voer tijdige -18 gesprekken

Het is de commissie opgevallen dat de -18 gesprekken vaak laat in een dienst van de aangewezen arrestantenverzorger (en bij late binnenkomst pas de volgende dag) met minderjarigen worden gevoerd. Gerelateerd aan het niet bekendmaken van de huisregels aan minderjarigen verdient het aanbeveling om een -18 gesprek zo snel mogelijk na insluiting van een minderjarige te voeren.

9. Behoud kwaliteit van insluiting bij grootschalige elementen

In paragraaf 3.8.2 staat uitgelegd welke uitdagingen optreden bij het insluiten van grote groepen arrestanten. De commissie beveelt aan om in deze situaties aandacht te blijven houden voor het juist opbergen van waardevolle zaken, het uitvragen van de medische achtergrond van ingeslotenen en het juist gebruik van vrijheidsbeperkende middelen tijdens transport.

10. Geef opheldering over verplaatsing van grote groepen arrestanten

De commissie is van mening dat het verplaatsen van groepen mensen (bijvoorbeeld demonstranten) geen basis vindt in het Wetboek van Strafvordering, aangezien aanhouding enkel mag plaatsvinden met als doel de voorgeleiding aan de (H)OvJ ter verhoor van de verdachte, zie paragraaf 3.8.3. De commissie verzoekt om opheldering hieromtrent.

11. Bied gepaste zorg aan PI-geïndiceerden

Zoals is te lezen in paragraaf 3.8.4, adviseert de commissie om de insluitingsduur van PI-geïndiceerden in een cellencomplex zo kort mogelijk te houden en, waar mogelijk, hen extra gelegenheid te bieden om te luchten dan wel de duur van luchtmomenten te verlengen

12. Laat advocaten verifiëren of bijstand daadwerkelijk ongewenst is

De commissie adviseert dat de politie faciliteert dat een advocaat (het liefst fysiek) toegang krijgt tot een ingeslotene die bijstand van een advocaat weigert, zodat door de advocaat kan worden geverifieerd of de verdachte begrijpt waar hij of zij afstand van doet. Meer uitleg hierover staat in paragraaf 3.8.5.

4.2 Conclusies en aanbevelingen basisteams, AVIM en Posthuis Arena

Bij de basisteams en bij Posthuis Arena zijn arrestanten meestal maar kort ingesloten in de aanwezige ophoudkamers, en de commissie is van oordeel dat de zorg op professionele wijze is ingericht. Ook bij AVIM constateerde de commissie dat de zorg voor ingeslotenen op professionele wijze wordt uitgevoerd en dat zij correct worden bejegend. Verder is de commissie positief over de organisatie van (ontruimings)oefeningen bij het merendeel van de locaties. Daarnaast is de commissie tot de conclusie gekomen dat het verstrekken van huisregels bij ophoudkamers minder relevant is dan bij cellencomplexen gezien de korte ophoudduur. Hieronder volgen vier aanbevelingen op basis van de bevindingen in 2025.

1. Organiseer twee oefeningen per jaar per locatie

Op de locaties van basisteam Oost-Zeeburg, basisteam Amstelveen en Posthuis Arena werd geen enkele BHV- of ontruimingsoefening gehouden. Basisteams Centrum-Burgwallen, Centrum-Jordaan, Zuidoost-Bijlmermeer, Zuid-De Pijp, Aalsmeer-Uithoorn, West-Overtoomsesluis en Nieuw West-Noord hielden één oefening. Het Reglement schrijft twee oefeningen per jaar voor. De commissie vindt het zorgelijk dat dit niet overal gebeurt.

2. Zorg dat BHV-plannen up-to-date zijn en evaluaties worden gedeeld

Het is de commissie positief opgevallen dat er structureel aandacht is voor BHV-plannen. De commissie vraagt daarbij wel aandacht voor het inbedden van evaluaties van de oefeningen en het betrekken van en/of de communicatie naar al het personeel om de leerpunten niet verloren te laten gaan.

3. Sta permanente cameraobservatie alleen toe op bevel van HOvJ

In de tweede helft van 2024 en in 2025 is het de commissie opgevallen dat bij alle basisteams sprake was van permanente cameraobservatie in ophoudkamers zonder een bevel daartoe van de HOvJ en zonder dat sprake is van een zodanige dreiging van gevaar voor het leven of de veiligheid van de betrokkene (lees: degene die is ingesloten) dat doorlopende controle ter afwending van dit gevaar noodzakelijk is. Aangezien deze werkwijze in strijd is met de wet adviseert de commissie – zoals zij dat ook deed in het jaarverslag van 2024 – dringend om dit aan te passen.

4. Verbeter de hygiëne bij AVIM

De commissie heeft gezien dat de ventilatie in de ophoudkamers te wensen overlaat en dat de lucht-/rookruimte bij AVIM niet altijd schoon was. De commissie beveelt aan om beide aspecten te verbeteren.

4.3 Conclusies en aanbevelingen gerechtsgebouwen

Ingeslotenen bij de rechtbank en het gerechtshof die in 2025 de commissie te woord hebben gestaan, waren over het algemeen zeer tevreden over de bejegening door het personeel. Daarnaast is het de commissie positief opgevallen dat de cellen in de rechtbank zeer goed worden schoongehouden. Verder zijn bij zowel de rechtbank als het gerechtshof de huisregels op de muur geplakt in een ruimte waar de ingeslotenen doorheen worden geleid. De commissie vindt dit afdoende zolang de rechtbank en het gerechtshof de ingeslotenen bij aankomst wijst op deze mogelijkheid om de huisregels in te zien en ze daar voldoende tijd voor biedt. Tenslotte stelt de commissie de reacties van de Adviseur Kwaliteit Team BB&V op de terugkoppelingen naar aanleiding van de inspecties op prijs. Onderstaande zorgpunten en aanbevelingen, in willekeurige volgorde, brengt de commissie graag onder de aandacht bij de rechtbank en het gerechtshof.

1. Rechtbank: zorg voor de juiste overdracht vanuit PI's

De overdracht vanuit penitentiaire inrichtingen naar de rechtbank verloopt niet soepel – zoals ook geconstateerd in 2024 – betreffende medische zaken alsmede het creëren van voldoende eetmomenten voor ingeslotenen. Een adequate overdracht is nodig om ingeslotenen goede zorg te kunnen bieden. De commissie beveelt aan hier een verbeteringsplan in te maken in samenspraak met de betrokken instanties.

2. Rechtbank en gerechtshof: verminder de ophoudduur

In 2025 zat 22% van de ingeslotenen bij de rechtbank en 7% van de ingeslotenen bij het gerechtshof langer dan zes uur in hun cel, wachtend op hun zitting of transport. De commissie acht een overschrijding van zes uur ophoudduur zeer onwenselijk. De commissie beveelt aan om de ophoudduur te verminderen en in elk geval terug te brengen naar korter dan zes uur.

3. Rechtbank en gerechtshof: verstrek matrassen en dekens

De commissie verwijst met klem naar voorgaande jaarverslagen over klachten van ingeslotenen aangaande de kou van de betonnen banken bij zowel de rechtbank als het gerechtshof. De aanbeveling luidt om matrassen op de betonnen banken te leggen en op verzoek dekens te verstrekken.

4. Rechtbank en gerechtshof: zorg voor juiste tijdsaanduiding

De commissie heeft geconstateerd dat bij de rechtbank en het gerechtshof geen tijdsaanduiding aanwezig is in de cellen waardoor de ingeslotenen weinig tijdsbesef hebben. Tijdsbesef is voor arrestanten van belang om zich goed te kunnen oriënteren. De commissie beveelt aan om zorg te dragen voor een juiste en duidelijke tijdsaanduiding in de cellen, denk hierbij aan een klokje of tijdsaanduiding op de aanwezige schermen.

5. Gerechtshof: gebruik alleen schone cellen

Het is de commissie opgevallen dat meerdere cellen van het gerechtshof beklad waren. Deze cellen zouden, gezien de aanwezige obscene teksten, niet gebruikt mogen worden totdat deze zijn geschilderd.

BIJLAGE: Overzicht inspectiebezoeken 2025

Locatie	Aantal inspecties	Aantal ingeslotenen	Aantal gesproken
CELLENCOMPLEXEN			
CZO	14*	316	42
CHB	12	265	35
CNW (gesloten)			
DISTRICT CENTRUM-NOORD			
Centrum-Burgwallen	1	0	0
Centrum-Amstel	1	0	0
Centrum-Jordaan	1	0	0
Boven-IJ	1	2	2
DISTRICT OOST			
Oost-Zeeburg	1	0	0
Oost-Watergraafsmeer	1	0	0
Amstelland-Oost (gesloten)			
Zuidoost-Bijlmermeer	1	0	0
Zuidoost-Gaasperdam (gesloten)			
DISTRICT ZUID			
Zuid-De Pijp	1	0	0
Zuid-Buitenveldert	1	0	0
Amstelveen	1	0	0
Aalsmeer-Uithoorn	1	0	0
DISTRICT WEST			
Haarlemmerweg	1	0	0
West-Overtoomsesluis	1	0	0
Nieuw West-Zuid	1	0	0
Nieuw West-Noord	1	0	0
GERECHTSGEBOUWEN EN OVERIG			
Rechtbank	5	134	18
Gerechtshof	2	9	3
De Bunker (geen toegang)			
AVIM	6	9	5
Posthuis Arena	1	1	1
Totaal	55	736	106

* 10 reguliere inspecties en 4 inspecties n.a.v. demonstraties.